

Вясковы лірнік

Да 200-годдзя з дня нараджэння Уладзіслава Сыракомлі

Уладзіслаў Сыракомля — аўтар лірычных вершаў, балад, гістарычных паэм, драматычных твораў і краязнаўчых нарысаў, напісаных на беларускім матэрыяле. Праз усё жыццё літаратар пранёс любоў да нашай краіны і народа, з якога паходзіў і сам. Нарадзіўся 29 верасня 1823 года ў фальварку Смольгаў, блізу сённяшняга Салігорска. Вучыўся ў Нясвіжы і Наваградку. Жыў у Залуччы, побач са Стоўбцамі, але пазней, страціўшы за кароткі час трох дзяцей, разам з сям'ёй перабраўся ў Барэйкаўшчыну. Памёр у Вільні 15 верасня 1862 года і быў пахаваны на Літаратурным пагорку віленскіх могілак Росы.

З нагоды юбілею знамага паэта, драматурга, перакладчыка, гісторыка Людвіка Кандратовіча, больш вядомага пад псеўданімам **Уладзіслаў Сыракомля**, ва ўстановах культуры Беларусі прайшоў шэраг мерапрыемстваў.

Святкаванні пачаліся яшчэ ў красавіку, калі **Цэнтральная навуковая бібліятэка імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук** правяла чарговыя Кісялёўскія чытання. Прадстаўнічую канферэнцыю прысвяцілі адразу тром паэтам-юбілярам — Адаму Міцкевічу (1798—1855), Вінцэнту Дуніну-Марцінкевічу (1808—1884) і Уладзіславу Сыракомлю (1823—1862). Падчас чытанняў працавала кніжная выстава, яе наведвальнікі маглі азнаёміцца з унікальнымі выданнямі — у некаторых засталіся аўтографы паэтаў.

Нацыянальная бібліятэка Беларусі размясціла на сваім сайце віртуальную экспазіцыю, у якой даступныя выданні перакладаў сыракомлеўскай паэзіі на беларускую мову. Іх зрабілі выдатныя майстры — Янка Купала, Янка Лучына, Максім Лужанін, Уладзімір Дубоўка.

Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры 30 верасня правёў вечарыну “Уладзіслаў Сыракомля. Песні вясковага лірніка”. Госці пазнаёміліся з феноменам Сыракомлі, які, жывучы і ствараючы пераважна ў фальварках, а не ў буйных гарадах, стаў сапраўдным вешчуном для свайго краю. На імпрэзе гучалі апаведы пра паэта, яго час і атачэнне, а таксама песні Станіслава Манюшкі, Віктара Кажынскага і Канстанціна Горскага на вершы Сыракомлі. Праграму падрыхтавалі музыказнаўца Святлена Немагай і лаўрэаты міжнародных конкурсаў Галіна Сакольнік і Аляксей Загорскі.

Але кульмінацыі святкаванні дасягнула крыху раней, 29 верасня, у Тэатральнай зале Нясвіжскага палаца (**Нацыянальны гісторыка-культурны музей-запаведнік “Нясвіж”**). У тым самым палацы юнак Людвік Кандратовіч чытаў сябрам першыя вершы.

Праграма была насычаная. Напачатку спецыяльным штэмпелем урачыста пагасілі выпушчаны да 200-годдзя з дня нараджэння Уладзіслава Сыракомлі канверт. Яго стварылі ў межах сумеснага праекта “Белпошты” і музея-запаведніка “Нясвіж” (у абарачэнні з 15 верасня, наклад — 25 тысяч асобнікаў, дызайн канверта і спецштэмпеля Святланы Цырулік). Гэта другі айчынны мастацкі канверт, прысвечаны паэту. Першы выйшаў у лістападзе 1998-га да 175-гадовага юбілею.

Падчас мерапрыемства распавялі пра Сыракомлю, творчасць і значнасць гэтай асобы для Беларусі. У касцёле, дзе прайшла ўрачыстая імша, у 1844 годзе Уладзіслаў узяў шлюб з Паўлінай Мірашэўскай.

А яшчэ ў той дзень узнагародзілі ўдзельнікаў гістарычна-краязнаўчага конкурсу “Вандроўкі па маіх ваколіцах”. На творчае спаборніцтва паступіла 22 работы з усіх абласцей Беларусі. Пераможцаў ушаноўваў дырэктар музея-запаведніка Дзмітрый Яшчанка, які адзначыў, што ўстанова і далей будзе праводзіць розныя мерапрыемствы, звязаныя з краязнаўствам. Завяршылася сустрэча музычнай праграмай.

Наша газета таксама далучылася да святкавання круглай даты, распрацаваўшы турыстычны маршрут “Шлях Уладзіслава Сыракомлі”: на карту паэтавых мясцін мы дадалі некалькі новых важных пунктаў (гл. “К” №№ 21—22, 2023).

Дарэчы

Сёлета адзначаюцца юбілеі не толькі Уладзіслава Сыракомлі, Адама Міцкевіча і Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча, але і іншых знакавых дзеячаў беларускай культуры. На пачатку тыдня — 23 кастрычніка — святкавалася 200-годдзе з дня нараджэння выдатнага пісьменніка і журналіста, найлепшага сябра Сыракомлі **Адама Плуга** (1823—1903). На 24 кастрычніка прыпаў 180-гадовы юбілей **Генрыха Семірадскага**, сусветна вядомага мастака з беларускімі каранямі. На 12 лістапада — 200-годдзе з дня нараджэння пісьменніка-этнографа, тэатральнага і літаратурнага крытыка, папулярызатара беларускай культурнай спадчыны **Паўла Шпілеўскага** (1823—1861).

▶ Напалеон Орда. “Смольгаў, сядзіба Кандратовічаў”, 1877 г. (Фальварак, дзе нарадзіўся Уладзіслаў Сыракомля)